
Aliona Corcenco

Notă informativă

Generalizarea practicii judiciare privind practica examinării cauzelor civile cu valoare redusă

În conformitate cu Planul de activitate al Colegiului Civil al Curții de Apel Bălți pentru anul 2020, Direcția sistematizare, generalizare a practicii judiciare și relații cu publicul a avut drept obiectiv elaborarea *Notei informative* cu privire la îndeplinirea justiției de către judecătorii instanțelor de fond din raza de activitate a Curții de Apel Bălți.

Ținând cont de importanța și actualitatea problemei legate de examinarea cauzelor civile cu valoare redusă, prezenta *Notă* cuprinde generalizarea practicii judiciare și analiza datelor statistice a cauzelor civile cu valoare redusă, pentru perioada anului 2019, în scopul identificării erorilor judiciare care au condiționat casarea totală sau parțială a hotărârilor supuse examinării.

În legătură cu acest fapt, în primul rând a fost aplicată legislația națională care reglementează problema menționată, și anume:

- Codul de procedură Civilă,
- Legea nr. 17 din 05.04.2018 cu privire la modificarea unor acte, publicat la 04.05.2018 în M. O. nr. 142-148, prin care a fost modificat CPC,
- Deciziile Curții de Apel Bălți pentru perioada a. 2019 în indicele 2a, 2ac.

I. Noțiuni generale cu privire la procedura de examinare a cauzelor cu valoare redusă.

Una dintre principalele preocupări exprimate în mod constant privind funcționarea sistemelor judiciare civile, în special în ceea ce privește posibilitatea cetățenilor obișnuiți de a avea acces la justiție și de a obține despăgubiri rapid și fără a cheltui sume mari pentru consiliere juridică, vizează domeniul cererilor cu o valoare scăzută, în special cele inițiate de către persoane fizice împotriva întreprinderilor sau a altor persoane fizice, în cazul cărora timpul, eforturile și costurile implicate pot fi adesea vădit disproporționate în raport cu valoarea cererii.

Astfel, în contextul obiectivelor ce vizează garantarea accesului la justiție și instituirea unui spațiu de libertate, securitate și justiție, în ultima perioadă de timp, tot mai mult se vorbește despre necesitatea instituirii unei proceduri, după modelul instituit în Uniunea Europeană, cu privire la cererile cu valoare redusă. Acest tip de procedură are ca obiectiv principal simplificarea și accelerarea soluționării litigiilor în cazul unor pretenții cu valoare redusă și de a reduce, în consecință, costurile acestui tip de litigii atât pentru bugetul de stat din care sunt întreținute instanțele de judecată, cât și pentru participanții implicați în asemenea litigii.

În vederea realizării acestui lucru, s-a pus accent pe necesitatea unei proceduri relativ simple și, în special, pe caracterul preponderent scris al acesteia. În plus, rolul instanțelor este consolidat în mod semnificativ în ceea ce privește gestionarea evoluției cauzelor, stabilirea faptelor în relație cu părțile din perspectiva cererii și în ceea ce privește posibilitatea ca părțile să utilizeze procedura fără a fi nevoite să recurgă la consiliere juridică și să suporte costurile pe care le implică acest lucru.

Obiectivul procedurii de a se derula cu rapiditate trebuie realizat prin respectarea termenelor-limită specifice, stabilite pentru diferitele etape ale procedurii. Restricția impusă în materie de costuri este, de asemenea, un obiectiv important, instanța având obligația de a se asigura că nivelul costurilor dispuse nu este disproporționat în raport cu valoarea cererii.

În scopul clarificării rapide și eficiente a acestor tipuri de situații litigioase, Codul de procedură civilă a venit cu o reglementare distinctă a procedurii în cazul cererilor cu valoare redusă. În sine, aceste completări înscrisiau aceleași preocupări ale instituțiilor europene privind eficientizarea justiției, inclusiv sub aspectul celerității. În acest scop Codul de procedură civilă a fost completat cu un nou capitol XXI¹, cuprinzând art. 276²-276⁴.

Numărul extrem de mare a cauzelor civile deduse judecării împovărează instanțele, afectează calitatea și durata examinării, consumând în mod excesiv resursele statului pentru înfăptuirea justiției.

Această procedură a avut drept model prevederile Regulamentului (CE) nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă. Domeniul de aplicare al Regulamentului este circumscris litigiilor având ca obiect creanțe a căror valoare nu depășește 2.000 euro. Reglementarea similară din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova stabilește quantumul de 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, ceea ce este în spiritul Regulamentului menționat și al tendinței de integrare europeană a Republicii Moldova.

Bunele practici și reglementări asemănătoare au fost preluate din state similare Republicii Moldova, precum Estonia (art. 405¹ din Codul de procedură civilă prevede procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă), sau Lituania (prevederile legale

prevăd o procedură scrisă doar dacă valoarea acțiunii nu depășește 1.000 de litas (aprox. 6300 lei), și dacă niciuna dintre părți nu este împotriva; pentru litigiile privind proprietatea, procedura scrisă este aplicabilă acțiunilor valoarea cărora e mai mică de 5.000 litas (aprox. 32.000 MDL). Legislația Elveției stabilește o procedură simplificată pentru acțiunile a căror valoare nu depășește 30.000 franci (ap. 600.000 lei). Adicional, sunt stabilite limite pentru exercitarea căilor de atac - nu există recurs împotriva deciziilor instanței de apel, atât pe tipuri de litigii, cât și pentru valoarea creanței, apelul fiind admis doar pentru creanțele a căror valoare depășește 10.000 franci (aprox.200.000 MDL). În Franța, prin Decretul nr.285 din 9 martie 2016 cu privire la procedura simplificată de recuperare a creanțelor reduse, care completează dispozițiile Codului procedurilor civile de executare, a fost introdusă o procedură simplificată de obținere a unui titlu executoriu în cazul creanțelor de valoare redusă, care presupune consimțământul debitorului de a încheia un acord de plată. Decretul definește creanțele reduse ca cele care nu depășesc valoarea de 4.000 EUR (incluzând creanța principală și dobânzile). Similar, legislația Marii Britanii prevede o procedură simplificată pentru cererile cu valoare redusă - se consideră cu valoare redusă cererile cu valoare financiară - 5.000 lire (aprox.125.000lei).

Efectuând o comparație între starea justiției în țările pe care le-am amintit mai sus și situația instituțiilor judiciare din RM, vom constata că deosebirile sunt mai mult decât evidente și nu în favoarea sistemului autohton, decongestionarea instanțelor judecătorești naționale de numărul mare de dosare fiind una din cele mai mari provocări cu care se confruntă organele de administrare ale justiției. De unde derivă că, introducerea unei proceduri speciale pentru examinarea cererilor cu valoare redusă ar putea fi o soluție optimă pentru rezolvarea acestei probleme, cu respectarea unor condiții ce țin de specificul sistemului de drept autohton, în special a curențelor cu care se confruntă acesta și a gradului de credibilitate redusă pe care îl au justițiabilii în organele de justiție.

Caracteristica procedurii de examinare a cererilor cu valoare redusă:

1. este o *procedură contencioasă*, iar contradictorialitatea se exercită, de regulă, în scris, art. 276² alin. (3), 276³ alin.(1) CPC;
2. procedura este *obligatorie* și nu facultativă, art. 276² alin. (1) CPC;
3. este o procedură *accelerată* pentru obținerea unui titlu executoriu, art. 276³ alin. (2), art. 276⁴ alin. (1)CPC;
4. este transformativă, putând fi schimbată în procedura generală dacă cererea nu poate fi examinată în ordinea cererii cu valoare redusă, art. 276³ alin. (4)CPC;
5. este o procedură tipică care se aplică doar pentru anumite categorii de Litigii, (art. 276² alin. (1) și (2) CPC).

Obiectul procedurii este determinat de valorificarea unui drept de creanță reieșind din criteriul valoric, a cărui limită de plafon nu depășește 10 salarii medii pe economie (art. 276² alin. (1)). Cererea de chemare în judecată depusă conform prevederilor descrise constituie un mijloc de exercitare a drepturilor patrimoniale.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 54 din 17.01.2018 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, cuantumul salariului prognozat pentru anul 2018 este în mărime de 6,150 lei. Prin urmare la depunerea acțiunii în 2018, valoarea acesteia urmează să nu depășească 61,500 lei.

Valoarea acțiunii se referă doar la valoarea cererii principale, nu și la dobânzi, alte venituri accesorii și la cheltuielile de judecată.

Instituirea acestei proceduri este dictată nu pentru că aceste categorii de litigii ar fi lipsite de importanță sau că valoarea lor nu justifică același interes și seriozitate din partea instanțelor, ci pentru că în considerarea valorii reduse, procedura judiciară trebuie să fie simplificată și accelerată.

Reglementările cererilor cu valoare redusă nu se aplică în materie fiscală, vamală și nici în cazul răspunderii pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică ori de o persoană cu funcție de răspundere sau în cel al răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată ori în cazul litigiilor cu privire la drepturile nepatrimoniale (art. 276² alin.(2) CPC).

Procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă este ca regulă scrisă (art. 276³ alin. (1) CPC). O atare procedură este derogatorie de la procedura generală. Realizarea unei alternative scrise exclude citarea participanților în instanță și desfășurarea unor dezbateri judiciare. Cu toate acestea, se admit excepții de la această regulă, în condițiile art. 276³ CPC.

Astfel, citarea participanților poate fi făcută doar dacă judecătorul apreciază acest lucru ca fiind necesar fie ex officio, fie la solicitarea părților. Dezbaterile judiciare sunt o măsură excepțională doar în situația în care se apreciază că administrarea unor probe implică contradictorialitatea cu participarea nemijlocită a părților.

Cauza aferentă cererii cu valoare redusă trece prin faza intentării procesului, cu aplicarea art. 166 – 171 CPC, fapt care rezultă implicit din art. 276² CPC, dacă este acceptată spre examinare urmează a fi comunicată pârâtului.

Dacă examinarea cererii în ședință publică este cerută de către părți, judecătorul are facultatea de a admite sau de a respinge această cerere. Simpla solicitare de către una dintre părți nu este suficientă pentru admiterea cererii, fiind necesar ca solicitarea să fie motivată de împrejurările cauzei. Respingerea cererii se dispune printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată odată cu fondul cauzei (art. 276³ alin. (2) CPC).

La etapa pregătirii, în termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, pârâtul urmează să prezinte referința în condițiile Codului de procedură civilă (art. 276² alin. (3) și art. 276³ alin. (3)). Dacă pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar (art. 276⁴ alin. (2) CPC).

În același timp pârâtul poate depune o cerere reconvențională în condițiile art. 172 și 173 CPC, doar dacă valoarea acțiunii reconvenționale nu depășește valoarea admisibilă și condițiile legale de exercitare a cererii inițiale (art. 276³ alin. (3) CPC).

Dacă din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă, judecătorul, prin încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală. În acest caz, prevederile stabilite pentru cererile cu valoare redusă sunt inaplicabile (art. 276³ alin. (4) CPC).

În principiu, părțile nu sunt și nici nu pot fi îngrădite într-un fel de mijloacele de probațiune sau modalitățile de apărare. Această procedură nu este de natura limitării disponibilității participanților reprezentând un instrument de soluționare a cauzelor, dacă regulile descrise sunt aplicabile. Totuși, în cazul în care, la examinarea cererii cu valoare redusă, părțile fac uz de drepturi ce impun exercitarea unor acțiuni procesuale ce pot fi soluționate doar în cadrul procedurii generale, examinarea cauzei se va face în ordine generală (art. 276³ alin. (4) CPC).

Examinarea cauzei și pronunțarea hotărârii nu poate depăși 6 luni de la data depunerii cererii (art. 276⁴ alin. (1) CPC). Această rigoare se referă la magistrați care trebuie să asigure celeritatea procedurii.

Soluționarea cererii: soluționând în fond cererea reclamantului, instanța o poate admite, total sau parțial, ori o poate respinge. Bineînțeles, pot fi emise și alte soluții dintre cele prevăzute de lege, de exemplu scoaterea cererii de pe rol sau încetarea procesului prin încheieri recurabile.

Hotărârea judecătorească adoptată urmează a fi publicată pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces (art. 276⁴ alin.(3) CPC).

Hotărârea judecătorească poate fi supusă doar apelului, care se examinează în condițiile Codului de procedură civilă. Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art. 276³ fiind aplicabile corespunzător (art. 376 alin. (1¹) CPC).

Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare (art. 276⁴ alin. (4) CPC).

II. Analiza statisticii judiciare.

Conform datelor statistice, în perioada nominalizată de către Curtea de Apel Bălți în ordine de apel, în procedura cererilor cu valoare redusă (în indicele 2a), au fost examinate 42 cauze, dintre care:

- 26 cauze fără modificări (61,9%),
- 14 cauze casate (33,33%),
- pe 2 cauze restituit apelul (4.77%).

De către judecătorii Curții de Apel Bălți au fost examinate cererile de apel împotriva hotărîrilor instanțelor de fond, examinate potrivit procedurii în cazul cererilor cu valoare redusă, după cum urmează:

1. Aliona Corcenco: au fost examinate 6 cauze, 3 cauze casate (50%) cu emiterea unei noi hotărîri, 3 cauze fără modificări;
2. Dumitru Corolevschi: au fost examinate 9 cauze, 2 cauze casate (22,22 %) cu emiterea unei noi hotărîri, 5 cauze fără modificări, pe 2 cauze restituit apelul;
3. Diana Stănilă: au fost examinate 1 cauze, 1 cauze fără modificări;
4. Iulia Grosu: au fost examinate 3 cauze, 1 cauze casate (33,33%) cu emiterea unei noi hotărîri, 2 cauze fără modificări;
5. Adriana Garbuz: au fost examinate 2 cauze, 1 cauze casate (50%) cu emiterea unei noi hotărîri, 1 cauze fără modificări;
6. Adrian Ciobanu: au fost examinate 4 cauze, 4 cauze fără modificări;
7. Stela Procopciuc: au fost examinate 7 cauze, 2 cauze casate (28,57%) cu emiterea unei noi hotărîri, 5 cauze fără modificări;
8. Elena Grumeza: au fost examinate 5 cauze, 2 cauze casate (40%) cu emiterea unei noi hotărîri, 3 cauze fără modificări;
9. Natalia Chircu: au fost examinate 4 cauze, 3 cauze casate (75%) cu emiterea unei noi hotărîri, 1 cauze fără modificări;
10. Aurelia Toderas: au fost examinate 1 cauze, 1 cauze fără modificări.

În tabelul de mai jos indicăm care sunt indicii statistici privind examinarea cauzelor ce vizează procedura de examinare a cauzelor civile cu valoare redusă, (indicele 2a) de către instanțele de fond din circumscripția Curții de Apel Bălți, pentru perioada anului 2019:

Instanța de judecată	Cauze examinate	Fără modificări	Casat, hot. nouă	Restituit apelul
Jud. Bălți (sediul Central)	15	10	4	1
Sediul Sîngerei	9	5	4	
Sediul Fălești	2	1	1	
Total Jud. Bălți	26	16	9	1
Jud.Soroca (sediul Central)	7	3	3	1
Sediul Florești	2	1	1	
Total Jud. Soroca	9	4	4	1
Jud.Drochia (sediul Central)	2	2	-	-
Sediul Glodeni	-	-	-	-
Sediul Râșcani	1	1	-	-
Total Jud. Drochia	3	3	-	-
Jud. Edineț (sediul Central)	2	1	1	-
Sediul Briceni	-	-	-	-
Sediul Ocnîța	2	2	-	-
Sediul Dondușeni	-	-	-	-
Total Jud. Edineț	4	3	1	-
TOTAL	42	26	14	2

Conform datelor statistice, în perioada nominalizată de către Curtea de Apel Bălți în ordine de apel comercial, în procedura cererilor cu valoare redusă (în indicele 2ac), au fost examinate 13 cauze, dintre care:

- în 7 cauze a fost casată (53,85%) hotărîrea instanței de fond,
- în 6 cauze a fost lăsată fără modificări (46,15%),

De către judecătorii Curții de Apel Bălți au fost examinate cererile de apel împotriva hotărîrilor instanțelor de fond, în ordine de apel comercial, în indicele 2ac, după cum urmează:

1. Aliona Corcenco: au fost examinate 3 cauze, 1 cauze casate (33.33%) cu trimiterea cauzei la rejudecare, 2 cauze fără modificări;
2. Dumitru Corolevschi: au fost examinate 1 cauze, 1 cauze fără modificări;
3. Diana Stănilă: au fost examinate 2 cauze, 2 cauze fără modificări;
4. Iulia Grosu: au fost examinate 1 cauze, 1 cauze casate (100%) cu emiterea unei noi hotărîri;
5. Adriana Garbuz: au fost examinate 1 cauze, 1 cauze casate (100%) cu emiterea unei noi hotărîri;
6. Adrian Ciobanu: au fost examinate 1 cauze, 1 cauze casate (100%) cu emiterea unei noi hotărîri;
7. Stela Procopciuc: au fost examinate 1 cauze, 1 cauze casate (100%) cu emiterea unei noi hotărîri;
8. Elena Grumeza: au fost examinate 1 cauze, 1 cauze fără modificări;
9. Natalia Chircu: au fost examinate 2 cauze, 2 cauze casate (100%) cu emiterea unei noi hotărîri.

În tabelul de mai jos indicăm care sunt indicii statistici privind examinarea cauzelor ce vizează procedura de examinare a cauzelor de insolvență, recurs împotriva hotărîrilor (indicele 2ri) de către instanțele de fond din circumscripția Curții de Apel Bălți, pentru perioada anului 2019:

Instanța de judecată	Cauze examinate	Casat, hot. nouă	Rejudecare	Fără modificări
Jud. Bălți (sediul Central)	6	3	1	2
Sediul Sîngerei	3			3
Total Jud. Bălți	9	3	1	5
Jud. Soroca (sediul Florești)	3	2		1
Total Jud. Soroca	3	2		1
Jud. Drochia (sediul Glodeni)	1	1		
Total Jud. Drochia	1	1		
TOTAL	13	6	1	6

Notă: de la Judecătoriile: Bălți, sediul Fălești; Soroca, sediul Central; Drochia, sediul Central; Drochia, sediul Rîșcani; Edineț, sediul Central; Edineț, sediul Briceni; Edineț, sediul Ocnîța; Edineț, sediul Dondușeni nu au parvenit spre examinare dosare în ordine de apel comercial în procedura cu valoare redusă.

III. Practica judiciară de soluționare a cauzelor.

Este necesar de menționat că în urma studierii hotărîrilor instanțelor de fond au fost întîlnite cazuri de încălcare a normelor de drept procedural și circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin:

Drept exemplu, poate fi adusă decizia Curții de Apel Bălți, prin care a fost casată hotărîrea judecătorei XX, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „I” SRL către M.V. privind încasarea datoriei.

În fapt, la data de xx.xx.xxxx ÎM „I” SRL prin intermediul avocatului a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui M.V. privind încasarea datoriei în sumă de 9882, cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 lei și taxa de stat în sumă de 275 lei. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 09.08.2017 între ÎCS „IC” SRL în calitate de creditor și M.V. în calitate de debitor a fost încheiat contractul de împrumut din aceeași dată, fiind executat la sediul creditorului. Pentru nerespectarea graficului de rambursare a împrumutului, debitorul s-a angajat să plătească pe lângă valoarea împrumutului principal, taxa aferentă Contractului de împrumut, dobînda și o penalitate contractuală, care se raportează duratei de întîrziere.

Reclamantul, la data înaintării acțiunii a indicat că obligațiile debitorului pe care urma să le onoreze nu au fost respectate, chiar fiind și înștiințat despre faptul nerespectării clauzelor contractuale prin intermediul reclamației fiind expedită recomandat.

Reclamantul a indicat că prezenta cerere a fost înaintată de către ÎM „I” SRL avînd calitatea de creditor în baza contractului de cesiune încheiat între SRL „IC” și ÎM „I” SRL prin care a fost transmis dreptul de creanță către ÎM „I” SRL în temeiul Actului de predare-primire.

Prin hotărîrea Judecătorei XX, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de IM “I” SRL către MV privind încasarea datoriei. S-a încasat de la debitor în beneficiul IM “I” SRL datoria în sumă de 9882,06 lei și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 275,46 lei și asistență juridică în sumă de 1000 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea instanței de fond, M.V. a contestat-o cu cerere de apel, considerînd hotărîrea contestată ca fiind ilegală, lipsită de temei și de suport probatoriu, fiind bazată pe unele înscrisuri false, fiind emisă în lipsa debitorului, fără

citarea lui legală și fără comunicarea în modul stabilit de lege despre data și locul ședinței de judecată, fără comunicarea cererii de chemare în judecată, ceea ce servește ca temei pentru casarea hotărârii.

Reprezentantul apelantului a reiterat că într-adevăr M.V. a încheiat un contract de împrumut indicat în hotărâre, dar nu la sediul creditorului dar într-un magazin de telefonie mobilă, în care apelantul a procurat un telefon mobil cu achitarea prin rate, obligându-se de a o restitui cu tot cu dobândă prevăzută în contract, suma de 11609 lei, câte 645 lei lunar. Suma integrală prevăzută în contract a fost achitată lunar, în perioada de timp 19.09.2017-18.06.2019. Respectiv, la momentul emiterii hotărârii în instanța de fond obligația neexecutată a fost doar suma de 689 lei, dar nu 9882 cum a constatat prima instanță.

Reprezentantul apelantului a invocat și prevederile art. 556 alin. 1,3,5 Codul civil, și faptul că din sensul acestei legi rezultă clar că poate fi cesionată creanța existentă - deja născută, că cedentul este obligat să transmită cesionarului actele aferente creanței și că creanța trebuie să fie încheiată în forma cerută pentru actul juridic în al cărui temei s-a născut creanța cesionată, dar, contractul de împrumut a fost încheiat la 09.08.2017, atunci când creanța născută din acest contract a fost cesionată prin contractul din 01 decembrie 2014.

La fel, reprezentantul apelantului a menționat ca fiind un fapt notoriu că creanța născută în anul 2017 nu a putut să fie cesionată în anul 2014 - pînă la nașterea ei, de altfel legea citată nu prevede posibilitatea cesiunii creanței inexistente.

Reprezentantul apelantului a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Fiind verificată temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe prin prisma argumentelor cererii de apel, Colegiul Civil a reținut că prima instanță nejustificat și neîntemeiat a ajuns la concluzia privind admiterea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 867 alin. (1) Cod civil (în vigoare pînă la 01.03.2019), prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Din esența normei de drept enunțate era de înțeles că contractul de împrumut reprezintă o înțelegere (acord) încheiată la momentul realizării acordului de voință asupra tuturor condițiilor esențiale, prin care împrumutătorul se obligă să dea în proprietate împrumutatului bani sau alte bunuri fungibile, iar ultimul se obligă să restituie aceiași sumă de bani sau bunuri de același gen, calitate sau cantitate.

Conform art. 566 alin.1,3 Cod civil (în vigoare pînă la 01.03.2019), o creanță transmisibilă și sesizabilă putea fi cesionată de titular (cedent) unui terț (cesionar) în baza unui contract. Din momentul încheierii unui astfel de contract, cedentul este

substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanță. Cesiunea creanței nu putea aduce atingere drepturilor debitorului și nici nu putea face obligația acestuia mai oneroasă. Cedentul era obligat să remită cesionarului actele aferente creanței și să-i pună la dispoziție informația necesară realizării ei.

Prin prisma normei enunțate, s-a constatat că creanța pentru a fi cesionată, trebuia să fie sesizabilă, adică să existe la momentul cesiunii și să poată fi urmărită și executată silit.

În conformitate cu art. 558 Cod civil (în vigoare pînă la 01.03.2019), drepturile de creanță se transmit cesionarului așa cum există în momentul transmiterii. Odată cu cesiunea creanței, asupra cesionarului trec garanțiile și alte drepturi accesorii.

Colegiul Civil a menționat că cesionarul nu putea primi de la cedent mai multe drepturi sau alte drepturi decât le avea acesta din urmă. De asemenea el urma să dobândească drepturile de creanță în starea în care se găseau ele în patrimoniul cedentului la momentul cesiunii.

Conform materialelor cauzei, împrumutul a fost acordat pîrîtului/apelantului M. V. de către SRL "I C" conform contractului de împrumut din data de 09 august 2017, iar contractul de cesiune a creanțelor între SRL "I C" și reclamantul/intimat ÎM „I” SRL a fost încheiat anterior datei acordării împrumutului, la data de 01 decembrie 2014, după cum invocă apelantul/intimatul în cererea de chemare în judecată, la materialele cauzei fiind anexat contractul de cesiune a creanțelor din 04 martie 2013, Colegiul Civil menționînd că, la data încheierii contractului de cesiune a creanțelor, SRL "I C" încă nici nu avea instituit raport de împrumut cu pîrîtul/apelantul M. V., respectiv acesta nu avea în raport cu M. V. o creanță sesizabilă și valabilă, respectiv, contractul de cesiune a creanței din 04 martie 2013 nu avea puterea de a produce niciun efect de drept asupra raporturilor de împrumut apărute la data de 09 august 2017 între ÎCS „I C” SRL și M. V.

La caz, Colegiul Civil a remarcat că Actul de predare-primire prin care ÎCS „I C” SRL a transmis dreptul de creanță către ÎM „I” SRL, la care a făcut referire intimatul/reclamantul în cererea de chemare în judecată și anexat la materialele cauzei era indiscifrabil, fiind imposibilă aprecierea acestuia ca probă.

Colegiul Civil a dat o notă critică constatărilor instanței de fond că dreptul pretinderii sumei respective din contul pîrîtului de către ÎM „I” SRL, s-a confirmat prin contractul de cesiune din 01 decembrie 2014 încheiat între ÎCS „I C” SRL și ÎM „I” SRL, or, la materialele cauzei nu s-a regăsit un astfel de contract.

Reieșind din cele relatate supra, Colegiul Civil a respins cererea de chemare în judecată depusă de IM "I" SRL către M. V. privind încasarea datoriei, ca neîntemeiată, din considerentul că, la emiterea hotărîrii, instanța de fond a încălcat normele de drept procedural și circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin.

Un alt motiv de casare a hotărîrii primei instanțe a fost și nerespectarea competenței jurisdicționale materiale sau teritoriale:

Cu titlu de exemplu poate fi adusă decizia Curții de Apel, prin care a fost casată hotărîrea instanței de fond emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de B.A. către O.V., G.N. privind încasarea datoriei.

În motivarea cererii, reclamantul a invocat că se cunoștea demult timp cu pârâtul O. V, fiind în relații prietenești. În anul 2010 a deschis o afacere, iar la sfârșitul anului 2013 - începutul anului 2014, și pârîtul O.V. împreună cu concubina sa G.N. au înregistrat o întreprindere unde activau împreună. Încăperea pentru desfășurarea activității o arendau de la reclamantul B. A.

Între-timp, pârîtii O. V. și G. N., avînd probleme financiare în desfășurarea activității economice comune, de mai multe ori au împrumutat de la reclamant bani în numerar. De fiecare dată, după primirea sumelor bănești, pârâtii îl asigurau că în timpul apropiat se vor achita cu el, motivînd că au probleme urgente cu achitarea creditelor bancare, cu achitarea salariilor la angajați, cu datorii pentru procurarea utilajului tehnologic și altele.

Întrucît activitatea reclamantului în perioada respectivă era stabilă, își permitea să ajute pârâtii, mai ales în contextul în care știa că situația financiară a acestora era grea. Banii în numerar cu titlu de împrumut îi retrăgea de pe contul firmei și îi transfera pe conturile lor bancare în calitate de persoane fizice. Astfel, lui O.V. ia împrumutat în total suma de 16110 lei, iar lui G.N. suma de 44500 lei.

Ulterior, reclamantului i-au devenit cunoscute acțiunile escroce ale pârâtilor, manifestate prin dobîndirea bunurilor materiale prin înșelăciune și abuz de încredere, care l-au impus, începînd cu anul 2016, să insiste să-i fie restituiți banii împrumutați, inclusiv și din cauza că au apărut probleme financiare și la firma lui.

În urma insistențelor, abia în luna februarie 2018 a primit prin intermediul cunoscutului lor comun de la pârâți suma de 10000 lei. După întoarcerea acestei sume promisiunile pârâtilor deveneau tot mai puțin convingătoare, apoi treptat au început a nu-i răspunde la apelurile telefonice și au evitat complet, sub diferite pretexte, întrevederile personale.

Reclamantul a solicitat încasarea de la O. V. a datoriei în sumă de 16110 lei și de la G. N. datoria în sumă de 34500 lei; încasarea de la pârâți în mod solidar a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei XX sediul XY din 28.12.2018 s-a dispus examinarea cererii de chemare în judecată în procedura cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărîrea Judecătoriei XX sediul XY din 15.04.2019 acțiunea civilă s-a admis. S-a dispus încasarea de la O.V. în beneficiul lui B. A. suma de 16110 lei; încasarea de la G. N. în beneficiul lui B.A. a sumei de 34500 lei; încasarea în mod

solidar de la O.V. și G.N. în beneficiul lui B.A. a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1000 lei, a taxei de stat în cuantum de 1524 lei, cheltuielile poștale de 23 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond pârții O.V. și G.N. au declarat cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie respinsă.

În motivarea apelului O. V. a invocat că instanța de judecată greșit a dat apreciere materialelor anexate la cererea de chemare în judecată și anume ordinul de încasare a numerarului nr.2 din 15 octombrie 2014 în suma de 12000 lei atât la rubrica ”beneficiar”, cât și la rubrica ”încasați” este una și aceeași persoană - O. V. Și era evident că B. A. nu avea nici o calitate în acțiunile bancare întreprinse. Iar cât privește ordinele: nr.5 din 27.03.2015 în sumă de 1300 lei, nr.1 din 01.04.2015 în sumă de 1000 lei, nr.7 din 11.06.2015 în sumă de 1810 lei, aceste sume au fost restituite integral lui B. A., fără întocmirea unor documente, deoarece erau în relații de prietenie. Din aceste considerente, dar și din motivul imposibilității prezentării documentelor, a solicitat aplicarea art.267 și 272 Cod Civil și anume cererea de chemare în judecată ca fiind depusă tardiv. La fel, apelantul nefiind de acord cu hotărârea instanței de judecată și în ce privește încasarea solidară a cheltuielilor de judecată, nefiind specificate acțiunile întreprinse de către avocat, nefiind prezentat borderoul acțiunilor și tarifarea acestor acțiuni. În ce privește încasarea în mod solidar a taxei de stat în cuantum de 1524 lei nu este de acord și menționează că la materialele cauzei nu este anexat nici un document prin care să fie dovedit că sumele din ordinele de încasare au beneficiat în mod solidar ambii O. V. și G. N.

În motivarea apelului G. N. a invocat că, împreună cu reclamantul B. A. au fost efectuate 3 operațiuni bancare, însă precizează că fiecare operațiune bancară a avut scop separat de împrumut și acestea nu sunt generate de careva contract de împrumut și au termen de prescripție individual. Susține că a restituit integral datoria, însă careva dovadă nu are. Menționează că acțiunea civilă este înaintată tardiv și a solicitat respingerea acțiunii.

Fiind analizate legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil a considerat pasibile de admitere cererile de apel declarate de O. V. și G. N. pe alte motive decât cele invocate, din următoarele considerente.

Colegiul civil al CA Bălți a reținut faptul că părți ale prezentului litigiului sunt reclamantul B.A, domiciliat în or. XX și pârții O. V. și G. N., ambii cu domiciliul în mun. Chișinău.

Acțiunea civilă a fost înaintată de către reclamantul B. A. la Judecătoria XX, sediul XY. Depunând acțiunea, B. A. s-a condus de dispozițiile art. 39 alin.11¹ Cod procedură civilă, potrivit căruia acțiunea ce ține de încasarea datoriei scadente din

contractul încheiat între agenții economici poate fi intentată și în oricare dintre sediile instanței de la sediul reclamantului.

Norma sus-enunțată nu este aplicabilă speței, deoarece, deși în acțiunea civilă se solicita încasarea datoriei scadente, aceste împrumuturi au avut loc între persoane fizice și nu agenți economici.

Astfel, potrivit art. 38 alin.1 CPC, reclamantul putea intenta acțiunea în oricare din sediile instanței în a cărei rază teritorială se află domiciliul pârâtului.

Întrucât pârâții au domiciliul în mun. Chișinău, competența juridictională teritorială de soluționare a litigiului aparține Judecătoriei Chișinău, instanța din raza de domiciliu a pârâților. Instanța de apel reiterând că dreptul la judecarea cauzei de către o instanță instituită prin lege este garantat de art.6 CEDO.

La cazul enunțat, în cazul în care la primirea cererii judecătorul va stabili că instanța de judecată nu este competentă să judece pricina, cererea de chemare în judecată urma a fi restituită.

Nerespectarea competenței jurisdicționale materiale sau teritoriale reprezintă o încălcare esențială a normelor de drept procedural, ceea ce constituie temei necondiționat de casare a hotărârii Judecătoriei XX Sediul XY.

În contextul celor enunțate, Colegiul civil și de contencios administrativ a ajuns la concluzia de a admite apelul declarat de O. V. și G. N., casarea integrală a hotărârii Judecătoriei XX Sediul XY, cu restituirea cauzei spre examinare instanței competente - Judecătoria Chișinău.

Urmează de reținut și faptul că în urma studierii deciziilor prin care au fost casate de către Curtea de Apel Bălți hotărârile instanțelor de fond cu emiterea unei hotărâri noi, unele din ele au fost casate din motivul aplicării eronate a normelor de drept material:

Ca exemplu, poate fi adusă decizia CAB, prin care a fost casată hotărârea instanței de fond, la cererea de chemare în judecată înaintată de către ÎM „O M” SA către V.P. privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, în conformitate cu contractul prestare servicii publice de comunicații electronice mobile celulare (de telefonie mobilă/internet) reclamantul ÎM „O M” SA s-a obligat să presteze serviciile solicitate de către P.V., iar pârâtul la rândul său s-a obligat să le achite. Conform anexei la contractul nominalizat pârâtul a primit echipament mobil de model iPad cu Retina 16 GB, pe care s-a obligat să-l achite în rate. În conformitate cu prevederile pct. 2 din anexă și pct. 3.5, în cazul nerespectării de către client a perioadei minime contractuale, care încă nu a expirat, ÎM „O M” SA, era în drept să încaseze de la client despăgubirile egale cu suma totală a tuturor ratelor spre achitare pentru toată perioada

rămasă, până la expirarea perioadei de achitare în rate indicate. Pentru serviciile prestate și echipamentul mobil oferit de ÎM "O M" SA, conform actului de verificare, s-a format o datorie în mărime de 7 499,05 lei. Prin cererea de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară din 22.08.2016, pârâtul a fost înștiințat despre posibilitatea soluționării litigiului pe cale amiabilă, în decursul a 15 zile calendaristice precum și rezilierea contractului, cerere care însă a rămas fără soluționare.

Prin hotărârea judecătorei XX acțiunea înaintată de ÎM „O M” SA a fost admisă integral; s-a încasat de la V. P. în beneficiul ÎM „O M” SA suma de 7 499,05 lei cu titlu de încasare a datoriei în baza contractului de prestare a serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare (de telefonie mobilă/internet); s-a încasat de la V. P. în beneficiul ÎM „O M” SA cheltuielile de judecată în mărime de 1270 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, reclamantul ÎM „O M” SA a contestat-o, solicitând admiterea apelului înaintat, casarea integrală a hotărârii instanței de fond.

În cererea de apel apelantul a invocat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării, concluziile instanței de fond fiind în contradicție cu circumstanțele pricinii, menționând că nu are careva datorii față de intimat, or în instanța de fond apelantul prin cerere a anunțat faptul dat, iar ÎM „O M” SA urma să depună o cerere de retragere a cererii de chemare în judecată.

Fiind analizate legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, temeiurile invocate în apel, examinând înscrisurile, Colegiul civil a considerat necesar să admită apelul din următoarele motive.

La caz, Colegiul Civil a reținut că, instanța de fond a examinat cauza civilă conform prevederilor art. 276⁴) CPC.

În cadrul examinării cauzei în instanța de apel, Colegiul Civil a considerat eronată concluzia instanței de fond privind admiterea acțiunii înaintate de ÎM „OM” SA.

În contextul dat Colegiul Civil a menționat faptul că, după intentarea procesului de judecată de către reclamantul ÎM „O M” SA, pârâtul V. P. a satisfăcut benevol pretențiile reclamantului privind încasarea datoriei - la data de 17 decembrie 2018, fapt confirmat și de către intimat prin cererea din 19 februarie 2019.

Prin urmare, la momentul emiterii hotărârii instanței de fond din 18 decembrie 2018, apelantul V. P. nu avea careva datorii față de ÎM „O M” SA, fapt confirmat prin Actul de verificare între ÎM „O M” SA și V. P. din 08.02.2019 și Actul de verificare între ÎM „O M” SA și V. P. din 13.02.2019.

Astfel, în rezultatul achitării datoriei de către V. P. până la finalizarea examinării cauzei în fond, reclamantul ÎM „O M” SA urma să țină cont de prevederile art. 97 alin.2) CPC și să renunțe la acțiunea înaintată, și să solicite obligarea pârâtului de a compensa cheltuielile de judecată suportate de către reclamant în legătură cu intentarea procesului, inclusiv și a celor pentru asistență juridică. Cu toate acestea,

reclamantul-intimat ÎM „O M” SA nu a renunțat la acțiune, ba din contra a susținut acțiunea în continuare și în instanța de apel.

Totodată instanța de apel a reținut că, cheltuielile de judecată care s-au prezumat a fi suportate de către reclamant - și anume taxa de stat la înaintarea acțiunii, potrivit bonului de plată a taxei de stat din 28.02.2018 au fost suportate de către o persoană terță SRL ”PFB L C”, or, în bonul nominalizat nu a fost indicat în mod expres că SRL ”PFB L C” a efectuat achitățile din numele ÎM „O M” SA. Ceea ce ține de achitarea serviciilor de acordare a asistenței juridice, colegiul civil a menționat că reieșind din materialul probator careva confirmare privind efectuarea achitării serviciilor de acordarea asistenței juridice nu s-a regăsit.

Reieșind din cele expuse mai sus, Colegiul Civil în pofida argumentelor reclamantului-intimat aduse în cererea de chemare în judecată, a ajuns la concluzia de a casa integral hotărârea judecătoreiei XX și a emis o hotărâre nouă de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de ÎM „O M” SA către V. P. privind încasarea datoriei, ca fiind neîntemeiată.

- Este necesar de reținut și faptul că în urma studierii hotărârilor casate de către Curtea de Apel Bălți au fost regăsite decizii **casate cu trimiterea cauzei la rejudecare** pe motivul lipsei citării legale, fiind încălcate normele de drept procedural:

Drept exemplu, poate fi adusă decizia Curții de Apel Bălți prin care a fost examinată cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de A.C. împotriva SRL „A” solicitînd încasarea datoriei în sumă de 33552 lei și a cheltuielilor de judecată, care se constituie din taxa de stat în sumă de 1006,56 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 4000 lei. Prin hotărîrea Judecătoreiei XX cererea de chemare în judecată a fost admisă.

Nefiind de acord cu hotărîrea, SRL „A” fiind reprezentată de avocat, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoreiei XX, iar în instanța de apel și-au modificat solicitările, și au cerut admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu remiterea pricinii la rejudecare, din motiv că pricina a fost examinată în lipsa apelantei-reclamate și a reprezentantului său .

Conform prevederilor art. 26 CPC, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încît părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere

asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă pricina î-și păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedural pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât niciuna dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Potrivit prevederilor art.276/3 CPC 1) Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.(2) Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sînt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.

În conformitate cu prevederile art.100 alin.(1),cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Fiind raportate prevederile normelor legale la speța dată, Colegiul Civil a reiterat faptul că în cadrul examinării cauzei civile în instanța de fond, în procedura cererilor cu valoare redusă, procedura de comunicare a cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, și citarea legală în raport cu apelantul SRL „A” nu a fost executată în corespundere deplină cu normele de procedură, or, reieșind din prevederile art. 102-103, 276/3 CPC, procedura de citare legală a participanților la proces se consideră executată în mod corect, deplin, conform legii, în cazul în care persoanei interesate i s-a comunicat data și locul petrecerii ședinței de judecată.

La materialele cauzei civile nu era anexat un act constatator al citării legale a apelantului SRL „A”, în procesul examinării cauzei civile, a comunicării efective acestuia a faptului examinării cauzei civile și a recepționării materialelor cauzei civile prezentate de către partea opusă reclamant/ intimat.

Deși instanța a expediat în adresa apelantei notificare cu aviz recomandat, măsura dată nu și-a îndeplinit scopul stabilit de către Codul de procedură civilă a RM, în art. 26, 100, 102, 103, 185, 276/3 și anume asigurarea în raport cu pârâta/apelantă a dreptului la apărare prin notificarea efectivă a acestuia în raport cu examinarea cauzei civile. Avizul de recepție împreună cu plicul, cu materialele cauzei civile și citația pentru ședința de judecată, a fost returnate instanței, de către factorul poștal cu mențiunea nereclamat.

Colegiul Civil a reiterat faptul că pîrîtul-apelant SRL „A” a fost înştiinţat la data de 17 mai 2019 de pe adresa str. Decebal 16/a mun. XX, pentru şedinţa de judecată, citaţie ce nu a fost recepţionată de ultimul, şi executată cu încălcarea prevederilor art. 102 al. 4 CPC. Or, înştiinţarea din data de 17 mai 2019 de pe adresa str. Decebal 16/a mun. XX, real nu putea fi înmînată părţii, deoarece eronat a fost indicată adresa ultimului, dat fiind faptul că în cererea de chemare în judecată adresa este str. Decebal 136/a mun. XX şi nu str. Decebal 16/a mun. XX.

Astfel, Colegiul Civil a concluzionat, că pricina civilă a fost examinată în lipsa reprezentantului apelantei SRL „A”, care nu a cunoscut despre data, ora şi locul examinării pricinii şi a fost în imposibilitate de a se apăra prin depunerea referinţei sau a cererii reconvenţionale, motiv pentru care hotărîrea primei instanţe a fost casată, din motivul comiterii erorilor de ordin procedural admise de instanţa de fond, cu restituirea pricinii la rejudecare, primei instanţe, în alt complet de judecată.

IV. Concluzii.

Dezvoltarea unui mecanism eficient de soluţionare în termen rezonabil a litigiilor este indispensabilă în procesul de edificare a unui sistem judiciar modern, care să ofere cetăţenilor acces nestingherit la justiţie, contribuind totodată la diminuarea sarcinii ce revine în prezent instanţelor de judecată, la accelerarea soluţionării cauzelor şi, în final, la creşterea încrederii în actul justiţiei. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă reprezintă una dintre inovaţiile legislative introduse în ultimii ani, atât în legislaţia europeană, cât şi în legislaţia statelor membre ale UE, în contextul modernizării procedurilor speciale, în scopul clarificării rapide şi eficiente a situaţiilor litigioase de întindere restrânsă. Acest tip de procedură se caracterizează prin: accesibilitate, deoarece presupune utilizarea unor formulare tipizate; simplitate, deoarece, este de regulă o procedură scrisă, dar care nu exclude înfăţişarea părţilor la dorinţa acestora, iar taxa de stat este fixă şi într-un quantum mai redus decât în procedura de drept comun; şi celeritate, termenele de examinare a cererilor fiind unele restrânse.

Instituirea unui asemenea mecanism de adresare în instanţă, constituie o garanţie în plus pentru principiul accesului liber la justiţie, persoana interesată trebuind doar să completeze un formular care nu necesită cunoştinţe speciale în domeniul juridic, or în RM orice adresare în instanţă, indiferent de tipul de procedură obligă subiectul să se adreseze la un avocat care va încasa şi un onorariu corespunzător. Respectiv, ar fi binevenit ca organismele de resort de la noi din ţară, pe lângă implementarea reformelor ce ţin posibilitatea depunerii cererilor în instanţa de judecată în regim on-line, să se preocupe şi de elaborarea unor formulare tipizate de

cereri în justiție ce ar exclude necesitatea apelării la un profesionist în domeniu și care ar trebui să fie plasate pe site-ul CSM-ului.

În acest context, considerăm că introducerea unei proceduri permițând soluționarea rapidă a litigiilor „mărunte” - reprezintă o necesitate pentru sistemul moldovenesc de justiție civilă, și nu doar în vederea alinierii la prevederile comunitare, ci și în scopul eficientizării actului de justiție, al facilitării activității instanțelor și al creșterii satisfacției justițiabililor.

Deși, în esență prevederile acestui articol sunt similare prevederilor din legislația procesual civilă a altor state europene, totuși, ridică întrebări suma de 56000 lei determinată ca plafon maximal pentru această procedură. Fixarea unei asemenea sume în viziunea noastră este exagerată, mai ales dacă ținem cont de faptul că în Uniunea Europeană plafonul pentru procedura în cazul cererilor cu valoare redusă nu trebuie să depășească 2000 €, ceea ce constituie o sumă mai mică decât cea indicată în lege, or veniturile cetățenilor din țările membre ale UE nu pot fi comparate cu cele ale cetățenilor din RM.

Finalizând, urmează să menționăm că pe viitor revine experților în domeniu, precum și reprezentanților jurisprudenței rolul de a promova și demonstra în ce măsură o asemenea procedură specială răspunde dezideratelor în vederea cărora este consfințită în diferite sisteme de drept: eficientizarea soluționării cererilor de valoare redusă și degrevarea rolului instanțelor de judecată.

Având în vedere cele expuse și reieșind din totalurile analizei datelor statistice privind examinarea cauzelor civile cu valoare redusă, precum și analiza calității examinării cauzelor în perioada respectivă de către Curtea de Apel Bălți,

Se propune:

1. A aduce la cunoștință nota informativă judecătorilor spre monitorizarea situațiilor existente în cadrul ședinței operative a Colegiului Civil al Curții de Apel Bălți.
2. A ține sub monitorizare problematica dată.
3. Plasarea notei informative pe pagina - web a Curții de Apel Bălți.

Coordonator, judecător

al Colegiului Civil

al Curții de Apel Bălți

Natalia Chircu

***Executat: Șef Direcție Sistematizare,
Generalizare și Relații cu Publicul
Tatiana Țurcanu***